

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, http://www.audiovizual.md

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, http://www.audiovizual.md

DECIZIA nr. 62
din 02 martie 2022

Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării furnizorilor de servicii media „Moldova-1”, „Prime”, „Jurnal TV”, „NTV Moldova” și „Primul în Moldova”, în contextul crizei de securitate din regiune

În cadrul ședinței publice din 16 februarie 2022, membrul Consiliului Audiovizualului, Ruslan Mihalevski, a solicitat monitorizarea posturilor de televiziune „Moldova-1”, „Jurnal TV”, „NTV Moldova”, „Prime” și „Primul în Moldova” referitor la respectarea prevederilor art. 13 alin. (1), (4), (5), (6) și art. 17 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale, în contextul crizei de securitate din Europa de Est.

Astfel, prin Decizia nr. 46 din 16 februarie 2022, Consiliul Audiovizualului a dispus monitorizarea posturilor de televiziune „Moldova-1”, „Jurnal TV”, „NTV Moldova”, „Prime” și „Primul în Moldova” privind respectarea prevederilor art. 13 alin. (1), (4), (5), (6) și art. 17 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale.

• Criteriul de selectare a furnizorilor de servicii media supuse monitorizării este cota de audiență, și anume Top 5 posturi TV clasificate urmare a studiului național de audiență realizat în decembrie 2021 de Agenția Magenta Consulting, la comanda Centrului pentru Jurnalism Independent.

- Obiectul monitorizării: programele locale și retransmise.
- Perioada de timp supusă monitorizării: orele de maximă audiență, 19:00-22:00.
- Perioada de monitorizare: 11-15 februarie 2022.
- Cadrul legal propus spre monitorizare: respectarea prevederilor art. 13 alin. (1), (4), (5) și (6) și art. 17 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, Consiliul Audiovizualului a solicitat IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, fondatoarea postului public de televiziune „Moldova-1”; „Exclusiv Media” SRL, fondatoarea postului de televiziune „NTV Moldova”; „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Primul în Moldova”, și ICS „Reforma Art” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, prezentarea înregistrărilor serviciilor de programe ale posturilor de televiziune menționate, pentru perioada 11-15 februarie 2022, intervalul de timp 19:00-22:00.

Este de specificat că furnizorii de servicii media au prezentat Consiliului Audiovizualului înregistrările solicitate, cu excepția postului de televiziune „NTV Moldova”, care, prin scrisoarea nr. 648 din 22 februarie 2022, a comunicat următoarele: *„Cu regret, Vă înștiințăm că din cauza unei probleme tehnice, care s-a iscat la procesul de înregistrare și a fost depistată la verificarea repetată, în urma solicitării menționate, înregistrarea emisiunilor externe (ale postului rusesc „HTB”) nu s-au păstrat și nici nu se identifică. Acestea nici nu au fost publicate, plasate pe site-ul ntv.md, pentru a le prelua din sursele menționate. Din acest motiv, înregistrările pentru perioada solicitată pot fi prezentate parțial, și anume buletinele de știri de producere locală (Știrile Orei 19:00), difuzate pe data de 11, 14, 15 februarie 2022, care sunt păstrate la producătorul acestora – „Exclusiv Media”*

SRL, inclusiv pe pagina web a „Exclusiv Media” SRL. Alte înregistrări pentru perioada solicitată, cu părere de rău, nu avem”.

Prin urmare, monitorizarea furnizorului de servicii media nu a fost posibilă din cauza neprezentării de către acesta a înregistrărilor integrale a serviciului de programe solicitat de Consiliul Audiovizualului.

În acest sens, este de specificat că în conformitate cu prevederile art. 24 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale: *„Furnizorul de servicii media trebuie să păstreze o copie a fiecărui program audiovizual inclus în serviciul media audiovizual liniar cel puțin 30 de zile de la data difuzării acestuia”.*

Totodată, că potrivit prevederilor art. 84 alin. (5) din Cod: *„Se sancționează cu amendă de la 5000 de lei la 10000 de lei furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media care au comis următoarele încălcări: i) nerespectarea prevederilor art. 24 alin. (2) și (3), și refuzul de a pune la dispoziția Consiliului Audiovizualului înregistrările serviciului media audiovizual”.*

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea furnizorilor de servicii media „Moldova-1”, „Jurnal TV”, „Prime” și „Primul în Moldova”. Rezultatele monitorizării au atestat următoarele:

MOLDOVA-1

În cadrul principalului buletin informativ „Mesager” de la ora 19:00 au fost difuzate următoarele subiecte relevante tematic:

11.02.2022, „Mesager” – 1 subiect

1. Subiect despre trupele ruse dislocate în Belarus pentru exercițiile militare comune, iar în România vor fi aduși o mie de soldați americani pe fondul tensiunilor dintre Rusia și Ucraina. Din declarația unui grănicer ucrainean: *„Rușii ne amenință, ceea ce vă pot spune este că suntem gata să ripostăm cu toate forțele noastre, dacă s-ar întâmpla ceva”.* În cadrul subiectului este prezentată poziția secretarului general NATO, care face apel la Rusia să nu amplifice tensiunile și să participe la un dialog constructiv cu Ucraina alături de NATO. Din spusele prezentatoarei, cetățenii americani aflați în Ucraina sunt îndemnați să părăsească țara din cauza riscului real de declanșare a unor acțiuni militare ruse, referindu-se la Rusia, președintele Joe Biden a subliniat că este una dintre cele mai mari armate ale lumii, iar lucrurile ar putea să o ia razna foarte repede. (Acest subiect a fost difuzat în reluare și la ora 21:00.)

12.02.2022, „Mesager” – 2 subiecte

1. Guvernul ucrainean cheamă la calm pe fondul temerilor asupra unui război. Din declarațiile din partea SUA, pericolul unei invazii ruse pe teritoriul ucrainean este acut și ar putea avea loc oricând. În cadrul unor discuții telefonice cu Antony Blinken, secretarul de Stat al SUA, Serghei Lavrov, ministrul rus de Externe, acuză Washingtonul că ar face propagandă despre posibila agresiune rusă. Șeful diplomației americane a declarat că pentru evitarea unui conflict din Ucraina rămâne deschisă calea diplomatică, dar va fi nevoie de o minimalizare a tensiunilor din partea Moscovei. (Subiect difuzat în reluare și la ora 21:00.)

2. Prezentatoarea: *„Mii de ucraineni au ieșit pe străzile Kievului pentru a-și arăta unitatea împotriva amenințării rusești. Oamenii au trecut coloană prin centrul Kievului scandând „ucrainenii vor rezista și invadatorii trebuie să moară”. Înalți oficiali americani au avertizat că o invazie militară rusă în Ucraina ar putea avea loc pe 16 februarie”.* (Subiect difuzat în reluare și la ora 21:00.)

Totodată, la 12.02.2022, în cadrul programului informativ „Mesager” de la ora 21:00, a fost difuzat un subiect ce vizează Federația Rusă, și anume că ar bloca transportul maritim ucrainean pe Marea Azov și Marea Neagră.

Știre: *„Ministrul ucrainean de Externe, Dmitrii Kuleba, a declarat că Marea Azov a fost complet blocată, iar Marea Neagră inaccesibilă din cauza forțelor ruse. Acțiunile Moscovei demonstrează o nerespectare flagrantă a regulilor și principiilor dreptului internațional. Rusia a negat că exercițiile ar bloca traficul maritim”.*

13.02.2022 „Mesager” – 2 subiecte

1. Declarațiile lui Nicu Popescu, ministrul de Externe al Republicii Moldova, cu privire la sprijinul reciproc din partea Ucrainei și Republicii Moldova pentru suveranitatea și integritatea teritorială. (Subiect difuzat în reluare și la ora 21:00.)

2. Criza din Ucraina se adâncește. Serviciile secrete americane consideră că Rusia ar putea invada țara vecină pe 16 februarie. Discuțiile președinților Joe Biden, Emmanuel Macron și Vladimir Putin cu privire la un eventual război. La rândul său, Vladimir Zelensky susține că se așteaptă la un atac în orice moment. (Subiect difuzat în reluare și la ora 21:00.)

14.02.2022 „Mesager” – 2 subiecte

1. Apelul președintei Maia Sandu în contextul evenimentelor de la granița cu Ucraina. Președinta Republicii Moldova a venit cu un apel către cetățeni, îndemnându-i la calm și solidaritate. *„Sper că tensiunile din regiune vor fi gestionate prin dialog și negocieri diplomatice, pentru că noi știm cât de mare e prețul războiului. E un preț pe care nicio țară nu trebuie să-l plătească. Pacea e garanția viitorului regiunii și al țării noastre”*, a mai menționat Maia Sandu. (Subiect difuzat în reluare și la ora 21:00.)

2. Prezentatoarea: *„Aeroportul de la Kiev a fost luat cu asalt de sute de cetățeni străini care au decis să plece din țară din cauza unui posibil conflict armat. De teama unei invazii rusești și oligarhii ucraineni pleacă din țară cu zboruri charter. Avertismentele occidentale cu privire la cei peste 100 de mii de soldați ruși adunați de-a lungul frontierelor Ucrainei au atins cel mai fierbinte punct de până acum. SUA a spus că Rusia ar putea lansa o ofensivă oricând în zilele următoare, iar capitala Kiev s-ar putea număra printre potențialele ținte”.*

În cadrul subiectului sunt intervievați cetățeni străini din incinta aeroportului.

Știre: *„Ministerul de Externe al Ucrainei a cerut Rusiei să respecte obligațiile sale în calitate de membru al OSCE”.*

Pe marginea subiectului se expune și purtătorul de cuvânt MAE al Ucrainei, Oleg Nikolenko: *„Dacă Rusia își tratează cu seriozitate declarațiile cu privire la inseparabilitatea securității în spațiul OSCE, trebuie să-și îndeplinească obligațiile în ceea ce privește transparența militară pentru reducerea tensiunii și asigurarea securității pentru toate țările din cadrul organizației”.* (Subiect difuzat în reluare și la ora 21:00.)

15.02.2022 „Mesager” – 5 subiecte

1. Declarațiile ministrului de Externe al Ucrainei, Dmitrii Kuleba, referindu-se la faptul că, împreună cu Occidentul, au reușit împiedicarea unor escaladări din partea Rusiei. În cadrul subiectului au fost prezentate și declarațiile purtătorului de cuvânt al Ministerului Apărării al Rusiei, Igor Konashenkov, cu referire la faptul că au început retragerea unor trupe poziționate la granița cu Ucraina, și declarații din partea secretarului general al NATO, Jens Stoltenberg. (Subiect difuzat repetat la ora 21:00.)

2. Situația din jurul Ucrainei, garanțiile de securitate și Nord Stream 2 au fost subiectele discutate la Moscova de către președintele Rusiei, Vladimir Putin, și cancelarul german Olaf Scholz. (Subiect difuzat în reluare și la ora 21:00.)

3. Deputații ruși au votat o rezoluție care cere recunoașterea republicilor separatiste ucrainene Donetsk și Lugansk, iar Ucraina a făcut apel la comunitatea internațională să nu recunoască deciziile Rusiei.

4. Potrivit unui comunicat de presă al Departamentului de Stat al SUA, acesta recomandă cetățenilor săi să nu meargă în stânga Nistrului și să părăsească imediat regiunea din cauza mișcărilor de trupe rusești în jurul Ucrainei. (Subiect difuzat în reluare și la ora 21:00.)

5. Întâlnire la Chișinău între ministrul de Externe al Republicii Moldova, Nicu Popescu, și viceministrul rus de Externe, Andrei Rudenko. Nicu Popescu a reiterat subiectul retragerii armatei rusești din stânga Nistrului. (Subiect difuzat în reluare și la ora 21:00.)

În cadrul programului „**Ediții speciale**” de la ora 19:20 au fost abordate subiecte despre situația dintre Ucraina și Rusia; soluții diplomatice pentru rezolvarea neînțelegerilor; perspectiva Moldovei în aceste condiții; punțile externe de susținere pentru Republica Moldova în această situație și ce strategie de comunicare trebuie abordată de autorități. Informația prezentată pe parcursul emisiunii a fost echilibrată din punct de vedere a reflectării diferitor opinii – au vorbit Vladimir Bolea, deputat PAS; Andrian Lebedinschi, deputat BCS, și Igor Munteanu, ex-deputat și fondator IDIS Viitorul.

În cadrul programului informativ „**Mesager**” de la ora 21:00 a fost difuzat un subiect despre site-urile Ministerului Apărării din Ucraina și ale două bănci care au fost vizate de un atac cibernetic. Astfel, prezentatoarea informează despre faptul că: „*Centrul ucrainean de Cibernetică susține că Rusia ar fi responsabilă pentru atac. Sursa americană a informat că o incursiune rusă în Ucraina ar putea fi precedată de un război informațional și de atacuri cibernetice asupra infrastructurii critice a Ucrainei, precum rețelele de electricitate și gaz*”.

În urma monitorizării, nu au fost depistate abateri în cazul postului public de televiziune „Moldova-1”.

JURNAL TV

În perioada de 11-15 februarie 2022, în intervalul de timp 19:00-22:00, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat 5 buletine de știri și 2 programe de dezbateri.

Rezultatele monitorizării au atestat următoarele:

11 februarie, „Jurnalul orei 19:00” – 4 subiecte relevante

1. Subiect cu titlul „*Construim poduri între frați*” (18:59:57), în care a fost reflectat semnarea unui acord dintre Republica Moldova și România privind construcția unui pod la Ungheni. Reprezentanții celor două state au discutat despre mai multe puncte în cadrul colaborării reciproce, printre care criza energetică și de securitate în Estul Europei.

2. Subiect cu titlul „*Statut preliminar de aderare la UE*” (19:04:49) a reflectat faptul că europarlamentarul Siegfried Mureșan a cerut Uniunii Europene să ofere statut preliminar de aderare europeană pentru Republica Moldova.

3. Subiectul cu genericul „*NATO apără România de pericol*” (19:32:56), despre colaborarea strategică și militară dintre România și blocul NATO. Klaus Johannis și Jens Stoltenberg s-au deplasat la baza militară aeriană „Mihail Kogălniceanu”, unde au făcut ambii mai multe declarații despre importanța NATO pentru securitatea României.

4. Subiect cu titlul „*SUA: Situația se agravează*” (19:36:18). Președintele american Joe Biden a îndemnat cetățenii americani să părăsească imediat Ucraina din cauza unui risc sporit a invaziei ruse. Pe de altă parte, ministrul de Externe rus, Serghei Lavrov, a îndemnat cetățenii ruși să părăsească Ucraina pe un timp.

12 februarie, „Jurnalul săptămânii” – 0 știri relevante

13 februarie, „Patrula Jurnal TV” – 1 știre relevantă

1. Subiect cu titlul *„Impactul războiului din Ucraina”* (19:40:45/min. 37:57 al emisiunii plasate pe site), în care s-a relatat faptul că în cazul unui potențial atac al Rusiei asupra Ucrainei, trupele militare rusești din Transnistria ar putea fi activate împotriva Ucrainei. Experții consideră că formal, acest lucru ar însemna atacul Republicii Moldova asupra Ucrainei. În cadrul subiectului au fost inserate opiniile a trei experți ucraineni. Yevhen Magda a declarat: *„În Ucraina înțeleg foarte bine că regiunea transnistreană nu este un teritoriu controlat de autoritățile de la Chișinău și noi suntem conștienți că aceasta este o zonă de influență a Rusiei”*.

Un alt citat aparține expertei Vera Yastrebova: *„Avem o situație foarte complicată în Est [...] Noi așteptăm, dar știți cum se spune: vrei pace, pregătește-te de război”*.

Citat de către prezentatoare, expertul Serghei Sleduneak consideră: *„Rusia promovează o politică de impunere a prezenței sale în fosta Uniune Sovietică, pentru ca la momentul respectiv să lovească în fostele republici unionale. În context, Sleduneak a afirmat că un atac al grupării militare rusești transnistrene [...] formal ar însemna un atac din partea Republicii Moldova [...] Ucraina înțelege că dacă se va întâmpla acest lucru, Republica Moldova nu este vinovată”*.

Subiectul vizează evoluția relațiilor dintre Republica Moldova și Ucraina. Se atestă că aceste evoluții au fost tratate din perspectiva experților ucraineni aflați la Chișinău pentru participare la un eveniment public.

14 februarie, „Jurnalul orei 19:00” – 4 subiecte relevante

1. Subiect cu titlul *„Maia Sandu cheamă la solidaritate”* (19:04:32), în cadrul căruia președinta Republicii Moldova a lansat un îndemn către populația republicii să fie solidari și uniți și a declarat că autoritățile sunt îngrijorate de criza din regiune. Președinta a făcut apel către locuitori să nu se lase manipulați de propagandă și a subliniat că autoritățile moldovenești examinează toate scenariile posibile în cazul escaladării conflictului din Ucraina.

2. Subiect cu titlul *„Zelensky îl cheamă pe Biden la Kiev”* (19:06:08), în care se relatează despre faptul că Joe Biden a fost invitat la Kiev de către Vladimir Zelensky pentru a arăta sprijinul Washingtonului în cazul unei invazii ruse. Informația nu a fost confirmată de partea americană că Biden urmează să viziteze Kievul. Oficialii americani nu confirmă informația despre o posibilă invazie a Rusiei în Ucraina pe 16 februarie. John Kirby, purtătorul de cuvânt al Pentagonului, a afirmat că *„Nu sunt în măsură să confirm aceste informații. O acțiune militară rusă ar putea avea loc în orice zi”*. Ca reacție la presupunerile Pentagonului, Moscova neagă acuzațiile și le califică drept o isterie, iar din discuțiile la nivel înalt dintre oficialii ruși ar reieși niciun rezultat care ar putea atenua criza. Statele Unite și aliații săi îndeamnă propriii cetățeni să părăsească Ucraina din cauza unei posibile invazii ruse, pe când Moscova neagă orice intenție agresivă față de Kiev, dar condiționează dezescaladarea de o serie de cereri.

3. Subiect cu titlul *„Emisar de la Kremlin, vizită în Moldova”* (19:09:49), în cadrul căruia se relatează despre vizita ministrului adjunct de Externe al Rusiei, Andrei Rudenko, la Chișinău, iar apoi la Tiraspol. Tiraspolul este îngrijorat în privința livrărilor de arme americane către vecinii din Republica Moldova. Chiril Moțpan a afirmat că marți urmează să ajungă la Chișinău ministrul adjunct de Externe, Andrei Rudenck, pentru a testa starea de spirit care domină în rândurile oficialilor moldoveni. Purtătorul de cuvânt al MAEIE a confirmat vizita de marți de la Chișinău a oficialului rus.

4. Subiect cu titlul *„Lui Putin i se propune un dialog”* (19:11:50). În cadrul unei vizite la Kiev, cancelarul german Olaf Scholz a cerut Rusiei să profite de „oferte de dialog” pentru dezamorsarea situației din regiune. Germania va continua să susțină Ucraina în cadrul tensiunilor dintre Kiev și Moscova. Olaf Scholz: *„Activitățile militare ale Rusiei la frontiera ucraineană sunt de neînțeles. În cadrul aceluiași briefing, Vladimir Zelensky a declarat că țara sa consideră controversatul gazoduct ruso-german Nord Stream 2 drept „o armă geopolitică”*”. Pe de altă parte,

Serghei Lavrov i-a propus lui Vladimir Putin să continue calea diplomatică în eforturile sale de a obține garanții de securitate din partea Occidentului.

Program de dezbateri „Ora expertizei” (intervalul orar 19:58:22 – 21:51:05/min. 55:45 al emisiunii plasate pe site).

În cadrul emisiunii au fost puse în discuție mai multe subiecte de interes public, printre care criza energetică și de securitate din regiune, având drept invitați pe: Chiril Moțpan, ex-deputat Platforma DA; Nicolae Ciubuc, ex-deputat PDM; Valeriu Saharneanu, jurnalist, ex-deputat; Roman Mihăieș, comentator politic; Victor Parlicov, expert în energetică; Vladimir Socor, analist de politică externă fundația James Town. În a doua parte a emisiunii, participanții au analizat scenariile care ar interveni de pe urma escaladării conflictului din cadrul relațiilor ruso-ucrainene, obiectul discuției având tangențe și cu conflictul transnistrean.

15 februarie, „Jurnalul orei 19:00” – 4 subiecte relevante

1. Subiect cu titlul *„Alertă de călătorie în Republica Moldova”* (19:05:54). Într-un comunicat, Departamentul de Stat a specificat că indemnul este dictat de situația pandemică, relațiile tensionate din regiune, dar și nerezolvarea conflictului transnistrean.

2. Subiect cu titlul *„Rusia creează noi insule separatiste”* (19:07:22), în care se relatează despre faptul că Duma de Stat îi cere lui Vladimir Putin „recunoașterea imediată” a republicilor separatiste din Estul Ucrainei. Rada ucraineană a făcut un apel către comunitatea internațională să nu recunoască deciziile Dumei de Stat și să reconfirme integritatea teritorială a Ucrainei. În reportaj a fost inserat un fragment din discursul lui Kazbek Taisaev, deputat al Partidului Comunist din Federația Rusă: *„С каждым днём жители Донбасса теряют веру, что война когда-либо закончится. Последние недели резко обострилась обстановка вокруг Украины, сыплются обвинения в намерения России выступить в роли оккупанта. На самом деле, причина кризиса состоит в том, что вашингтонские „кукловоды” киевского руководства и бандеровских формирований настойчиво пытаются развязать войну на Донбассе. Решая свои геополитические задачи, они готовы устроить очередное масштабное кровопролитие”* (19:07:48). Duma de Stat a votat pentru acordarea independenței teritoriilor secesioniste din Estul Ucrainei și transmiterea acestui document pentru confirmare președintelui Vladimir Putin. Concomitent cu decizia Dumei de Stat, Rada din Kiev a aprobat o declarație prin care cere comunității internaționale să nu recunoască nicio decizie a Rusiei prin care s-ar recunoaște independența formațiunilor ilegale din Estul Ucrainei.

3. Subiect cu titlul *„Putin zice că nu vrea război”* (19:10:36), în care s-a relatat despre faptul că Kremlinul a confirmat retragerea parțială a trupelor ruse de la granița cu Ucraina. Vladimir Putin a asigurat că Rusia nu vrea război și dorește să continue lucrul în comun cu Occidentul asupra securității europene și pentru dezamorsarea crizei.

4. Subiect cu titlul *„Zelensky declară „Ziua Unității”* (19:12:30). Vladimir Zelensky a declarat ziua de miercuri, 16 februarie 2022, ca fiind zi a „unității”, pe fondul avertismentelor din Occident privind o posibilă invazie rusă în Ucraina la această dată. *„Rusia nu va invada Ucraina decât dacă este provocată”*, a declarat ambasadorul rus pe lângă Uniunea Europeană, Vladimir Cijov. Între timp, Moscova declarase că își retrage o parte din militari de la granița cu Ucraina.

Emisiune informativ-analitică „Триггер” (intervalul orar 19:58:22 – 20:46:40), în cadrul căreia nu au fost abordate subiecte legate de criza de securitate din Estul Europei.

În urma monitorizării, nu au fost depistate abateri în cazul postului de televiziune „Jurnal TV”.

PRIME

În perioada de 11-15 februarie 2022, în intervalul de timp 19:00-22:00, postul de televiziune „Prime” a difuzat emisiunea „Prime time” (ora 21:00) și 3 buletine de știri „Primele știri” (ora 21:00). Rezultatele monitorizării au atestat următoarele:

11.02.2022, „Primele știri” – 2 știri relevante

1. Subiect cu titlul „*Reuniți în premieră la Chișinău*”, în care a fost reflectată ședința comună ale guvernelor Republicii Moldova și României, în care au fost abordate nemijlocit și subiecte legate de situația internațională tensionată de la hotar cu Ucraina.

2. Subiect cu titlul „*Îndemnați să părăsească Ucraina*”, în care președintele SUA, Joe Biden, i-a îndemnat pe cetățenii americani să părăsească imediat Ucraina din cauza riscului sporit al invaziei ruse, în timp ce Rusia respinge acuzațiile referitoare la operațiuni militare.

12.02.2022

La data de 12 februarie 2022, în intervalul orar 19.00-22.00, postul de televiziune „Prime” nu a difuzat buletine de știri.

Totodată, la ora 21.00, a fost difuzată emisiunea „Prime time”, în cadrul căreia a fost prezentat un interviu cu ambasadorul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Steven Fisher. Printre temele abordate au fost evoluția relației moldo-britanice și cum s-a schimbat aceasta după ieșirea Marii Britanii din UE, așteptările Londrei privind politicile Chișinăului în asigurarea proceselor democratice, de reformare a justiției și creștere economică, precum și tensiunile dintre Ucraina și Rusia, riscurile pentru regiune.

Una dintre temele abordate a fost tensiunile dintre Ucraina și Rusia, care au degenerat într-o dispută cu retorică aproape beligerantă între NATO și Federația Rusă:

Moderator: „*Oare în secolul al XXI-lea să ne pomenim într-o conflagrație, mai ales după experiențe fatidice și tragice în istoria omenirii?*”.

Steven Fisher: „*Evident, dacă lumea merge spre un război, eu nu pot să răspund, răspunsul la această întrebare numai Guvernul Federației Ruse poate da. Ca să fie clar, Ucraina nu va invada niciodată Rusia, NATO nu va invada niciodată Rusia, ceea ce nu cunoaștem bine, este dacă Rusia va invada Ucraina. Nimeni nu știe. Dacă Rusia ar face acest lucru, ar fi una de război. Războiul chiar poate veni, dar nu din cauza NATO, nu din cauza Ucrainei. Adică răspunsul întrebării voastre foarte important depinde de comportamentul Kremlinului și președintelui Putin. Dacă Federația Rusă nu invadează, nu va fi niciun război. Dacă Rusia vrea pace și securitate vom avea pace și securitate. Aș vrea să subliniez 3 puncte principale: în primul rând, Ucraina este un stat independent, Rusia a recunoscut independența, granițele, suveranitatea Ucrainei prin Memorandumul de la Budapesta din 1994; în al doilea rând, Ucraina este un stat democratic, adică are tot dreptul să aspire la intrarea în NATO sau alte organizații internaționale; și în al treilea rând, NATO este o alianță defensivă și NATO nu invadează alte țări și nu atacă. Cred mult, tot depinde de atitudinea rusă.*”

Moderator: „*Problema este că Rusia spune că nu avem intenții să invadăm Ucraina, respectiv NATO, pe cealaltă parte, ne spune că noi avem politica ușilor deschise. Se vorbește tot mai mult despre o aplanare diplomatică a acestor ostilități, însă, din păcate, constatăm, fără să fiu mare expert că toate întrevederile în diferite formate, care până acum au avut loc și care continuă nu ne oferă o speranță în viitorul apropiat această problemă totuși va fi depășită. Aceasta ar însemna că suntem pe un buton cu pulbere în acest moment?*”.

Steven Fisher: „*Este prea devreme să fim pesimiști în acest punct. Eu cred că nu suntem pe un buton cu pulbere. Cred că nu suntem în această situație. Evident că negocierile și întrevederile diplomatice în diverse formate ne oferă speranță și aș spune că ne ofereau speranță foarte mare dacă Rusia vrea pace. Într-adevăr situația este foarte periculoasă, doar pentru că nu știm bine care ar fi motivele adevărate ale președintelui Putin. Dacă președintele Putin sincer vrea securitatea pentru țara lui, realizat în mod pașnic, atunci eu aș fi foarte optimist despre soluționarea acestor tensiuni*”.

pe căi diplomatice. Există o agendă de negocieri după cum știți, plină de posibilități între NATO și Federația Rusă și cu voința politică din partea rusă negocierile pot fi de mare succes. Sunt optimist în acest sens, dar haideți să fie clar, orice agresiune împotriva Ucrainei ar fi o greșeală strategică uriașă cu consecințele serioase pentru Rusia, dar după cum am spus eu sunt optimist că nu suntem pe cale spre un război și calea diplomatică va învinge.”

Moderatorul: „Ca să înțelegem, vorbim despre o dispută, o confruntare între Rusia și Ucraina sau despre un conflict între Rusia și aria NATO sau alți jucători importanți la nivel mondial, care are loc pe teritoriul Ucrainei, iar Ucraina este nu este decât o scenă în care se întâlnesc aceste interese și dispute?”

Steven Fisher: „Eu cred că nu. Eu cred că este o chestiune de suveranitate și drept internațional. Nu este o dispută între superputeri”.

Moderatorul: „Teritoriul neutru, cum ar fi Ucraina”.

Steven Fisher: „Da. Teritoriul Ucrainei și este o chestiune de suveranitate a lor. Eu cred că aici trebuie să fie clar, aici vorbim despre un comportament agresiv al Kremlinului, poate că Rusia vede în această situație un conflict de superputeri, dar nu trebuie, după părerea mea. Poate că Kremlinul nu a acceptat situația pe pierderi a Imperiului Rus, poate că Rusia vrea să restabilească...”

Moderatorul: „Să refacă Uniunea Sovietică sau ex-sovietică”.

Steven Fisher: „Situația de genul în această parte a lumii. Sperăm că nu-i așa, pentru că imperiei i-a venit sfârșit și trebuie să lăsăm în trecut. Vorbind despre poziția NATO, NATO nu este superputere. NATO este o alianță defensivă. Sprijinul aliaților NATO pentru Ucraina este absolut de natură defensivă, nu Ucraina, nu NATO, ci Rusia, din păcate, este cea care intensifică tensiunile din regiunea respectivă”.

Moderatorul: „Apropo despre NATO, care este un bloc defensiv, recent premierul Regatului Unit, Boris Johnson a întreținut o vizită oficială la Kiev, care a declarat că Rusia nu amenință doar Ucraina prin acțiunile sale, dar și Republica Moldova, și Georgia. Asta ar însemna că doar într-o eventuală escaladare a tensiunilor de la frontiera ruso-ucraineană ne-am putea pomeni cu niște focare ostile, inclusiv în regiunea transnistreană, în cazul Republicii Moldova, și, respectiv, Osetia de Sud și Abhazia din Georgia?”

Steven Fisher: „Este altă întrebare potrivită pentru cei din Kremlin decât pentru mine. Știm cu toții că pe teritoriul Republicii Moldova, în regiunea transnistreană se află trupe rusești, grupul operativ al trupelor ruse. Nu știm exact capacitatea lor sau rolul lor, dar știm că sunt prezenți. Poziția Regatului Unit nu va fi o surpriză pentru dvs. Este că prezența GOTR pe teritoriul Republicii Moldova este absolut ilegală, și acei militari trebuie să plece din Republica Moldova. Acum la nivel practic, noi nu știm cum vor manifesta, care ar fi acțiunile acelor trupe în cazul escaladării situației din Ucraina, altfel spus, nu știm dacă Transnistria se află în planurile ruse, doar cei ruși știu acest fapt. Sperăm că nu”.

Moderatorul: „Noi putem doar presupune niște riscuri. Mai multe țări, inclusiv Marea Britanie, a oferit Kievului ajutor militar, inclusiv sub formă de armament antitanc. Întrebarea este dacă e posibil să fim martorii inclusiv al dislocării unor trupe sub sigla NATO în Ucraina? Am văzut președintele american Joe Biden a vorbit despre un contingent de 3000 de militari care să meargă în Polonia și România, dar nemijlocit pe teritoriul Ucrainei?”

Steven Fisher: „Da, în cazul nostru, am trimis trupele spre Estonia, statele Baltice, dar nu, guvernul britanic și secretarul general al NATO au spus că nu, nu văd această posibilitate de a trimite trupe în Ucraina. În ceea ce privește ajutorul militar, aveți dreptate, noi am trimis echipament militar Ucrainei, dar vreau să subliniez că armele trimise nu sunt arme agresive și ele nu reprezintă amenințări pentru Rusia, sunt arme defensive. Ajutorul nostru nu are intenții agresive față de Rusia, Marea Britanie nu are nicio intenție agresivă față de Rusia și noi, pur și simplu, ajutăm statul suveran Ucraina să-și asigure securitatea și integritatea teritorială la acest moment”.

Moderatorul: „Am înțeles. În cazul unei invazii ruse în Ucraina, militarii NATO nu vor intra pe teritoriul Ucrainei. Dar în cazul unor evoluții ar putea schimba și situația. Am înțeles. Mulțumesc. În acest context, totuși Vladimir Zelensky a cerut recent presei occidentale să nu creeze panică în

jurul tensiunilor cu Rusia. Liderul de la Kiev chiar a precizat că probabilitatea unui atac rus există, dar riscul de atac există ca și în 2021, adică nu putem spune că s-a agravat în 2022, în acest moment. Nu putem vorbi de o escaladare superioară celei de anul trecut. După părerea dvs., în ce măsură se exteriorizează totuși pe această problemă, pe marginea acestei probleme?”

Steven Fisher: *„Eu cred că nu este o situație de panică cu adevărat. Cred că dl președinte al Ucrainei, Volodimir Zelensky, cunoaște mai bine decât toți ce se întâmplă, situația actuală, respectivă și avem foarte mult respect pentru punctul de vedere al lui. Eu cred că este important să fim calmi, să nu răspândim panica, situația dată poate și trebuie rezolvată prin metode diplomatice, după cum am spus, și cu metode pașnice. Sunt foarte mulți politicieni, lideri mondiali, care vorbesc, fac declarații, chiar ar putea să creeze situația de panică, dar depinde de ascultător. Mesajele noastre sunt făcute de primul-ministru și cred că mesajele noastre sunt bine formate, bine considerate și adecvate. Primul-ministru al nostru a vizitat Kievul, a vorbit cu președintele Putin, ministrul de Externe va vizita Moscova joi, săptămâna aceasta, și cred că aceste vizite trebuie să fie văzute, pași diplomatici, calmi, bine considerate, bine pregătite și nu este o chestiune de panică, ci chestiune de conversație continuă, că trebuie să continuăm cu această conversație până vom rezolva tensiunile.”*

Moderator: *„Aceasta e o cale a diplomației și, probabil, actorii mari implicați vor fi indicați să trimită mesajele cele mai exacte, să fim atenți, pentru că este lezarea în jurul așa cum și a exprimat președintele Zelensky să nu facem mai mult rău Ucrainei, de fapt pe interior. Acolo e marea problemă”.*

Steven Fisher: *„Am vorbit cu colegii mei din Kiev și am vizitat personal Odessa și nu am perceput nicio panică”.*

Moderator: *„Mai mult se exagerează, probabil, că există acest pericol.”*

În contextul discuțiilor purtate, Steven Fisher a fost întrebat și despre care sunt perspectivele rezolvării conflictului transnistrean, în condițiile în care există certitudinea că în regiunile unde au fost create niște enclave proruse, Moscova nu a cedat niciodată prea ușor acest avantaj?

Ambasadorul a opinat că va fi foarte greu de rezolvat acest conflict, dar nu este imposibil, însă este o altă situație, care depinde de atitudinea rusă, a Kremlinului.

13.02.2022

La data de 13 februarie 2022, în intervalul orar 19:00-22:00, postul de televiziune „Prime” nu a difuzat buletine de știri sau alte emisiuni informativ analitice și de dezbateri.

14.02.2022, „Primele știri” – 3 știri relevante

1. Subiect cu titlul *„Joe Biden, invitat la Kiev”*, în care se relatează despre invitația președintelui Statelor Unite ale Americii, Joe Biden, la Kiev, pentru a calma spiritele și pentru a-și arăta sprijinul în fața riscului unei eventuale invazii rusești. Invitația a fost făcută în contextul în care zvonurile despre un posibil atac al Rusiei amplifică sentimentul de panică. Între timp, ministrul rus de Externe, Serghei Lavrov, a precizat, în cadrul unei întrevederi cu Vladimir Putin, că Rusia va continua dialogul cu țările occidentale privind garanțiile de securitate.

2. Subiect cu titlul *„Germania oferă sprijin Ucrainei”*, în care cancelarul german Olaf Scholz s-a întâlnit cu președintele Ucrainei, Volodimir Zelensky, și a reiterat sprijinul Germaniei pentru parcursul european al Ucrainei. Oficialul a anunțat consecințe grave pentru Rusia în cazul unei escaladări militare, iar Kremlinul nu a reacționat la declarațiile lui Scholz.

3. Subiect cu titlul *„Îndemnul Președintelui”*, în care șefa statului Maia Sandu este profund îngrijorată de situația tensionată de la frontieră cu Ucraina și a adresat un mesaj în care îndeamnă oamenii să rămână uniți și solidari.

15.02.2022, „Primele știri” – 4 știri relevante

1. Subiect cu titlul *„Rusia anunță că-și retrace trupele”*, în care Ministerul rus al Apărării anunță că o parte din trupele sale, implicate în exerciții militare la granița cu Ucraina, se întorc la bazele lor. Pe fundalul tensiunilor la frontierele Ucrainei, Duma de Stat a Rusiei a adoptat o rezoluție

prin care propune recunoașterea republicilor separatiste Donețk și Lugansk din estul țării vecine. Președintele Dumei de Stat, Veaceslav Volodin, a precizat că cetățenii ruși care locuiesc în Donbass au nevoie de ajutor, atât timp cât Kievul nu respectă acordurile de la Minsk. Rada Supremă de la Kiev a condamnat ferm orice încercare a Federației Ruse de a recunoaște independența celor două republici separatiste și a cerut comunității internaționale să nu recunoască nicio decizie a Rusiei în acest sens.

2. Subiect cu titlul „*Conducerea Moldovei, îngrijorată*”, în care se relatează despre faptul că autoritățile de la Chișinău spun că urmăresc cu îngrijorare situația tensionată de la granița ruso-ucraineană. Prim-ministra Natalia Gavrilița și președintele Parlamentului, Igor Grosu, au anunțat că conducerea va interveni pentru a diminua riscurile pentru cetățenii țării, dar la moment, nu există pericolul unei invazii militare în țara noastră.

3. Subiect cu titlul „*SUA: Evitați călătoriile în Moldova*”, în care Departamentul american de Stat a îndemnat cetățenii să nu meargă în regiunea transnistreană ori să plece de acolo cât mai repede posibil din cauza amenințărilor sporite ale acțiunii militare ruse, dar și evitarea Republicii Moldova din cauza riscului de infectare cu COVID-19.

4. Subiect cu titlul „*Exerciții militare peste Nistru*”, în care au fost organizate noi manevre militare de militarii ruși în regiunea transnistreană. Anunțul a fost făcut de Ministerul rus al Apărării, care a precizat că în timpul aplicațiilor au fost simulate situații asemănătoare celor de luptă.

În urma monitorizării, nu au fost depistate abateri în cazul postului de televiziune „Prime”.

PRIMUL ÎN MOLDOVA

În perioada de raport 11-15 februarie 2022, în intervalul orar 19:00-22:00, postul de televiziune „Primul în Moldova” nu a difuzat, în principalul buletin de știri, subiecte care să vizeze știri externe. Astfel, nu au fost prezentate știri cu caracter politico-militar referitor la situația actuală din Ucraina, precum și din Europa.

Totodată, este de menționat că la ora 21:30, imediat după terminarea buletinului de știri local, a fost difuzat programul informativ „Время”, preluat/retransmis din Federația Rusă, în care au fost prezentate subiecte cu caracter politico-militar în care este abordată Ucraina, SUA și țările care fac parte din UE și NATO.

11.02.2022 „Время”

1. Subiect despre negocierile care au avut loc la Berlin dintre reprezentanții Federației Ruse și a Ucrainei, în cadrul căruia este prezentat interesul mediatorilor Federației Ruse în soluționarea conflictului din Estul Ucrainei, conform Tratatului de la Minsk, în raport cu mediatorii ucraineni, care nu au o abordare constructivă. Prezentatorul menționează: „В Берлине, накануне поздно ночью завершились переговоры полит советников „Нормандской четверки”, где Россия снова поставила вопрос политического урегулирования статуса Донбасса. Но Украина, несмотря на все публичные заверения, отказалась в совместном заявлении даже процитировать свои же обязательства по минским соглашениям”.

Pentru a confirma poziția Ucrainei este prezentată declarația de presă a principalului negociator din partea Federației Ruse, Dmitri Kozak (șef adjunct al Administrației Prezidențiale a Federației Ruse) care menționează: „Отказались даже цитировать минские соглашения о том, что вопросы будущего постконфликтного статуса этих территории должны решаться в консультациях и обсуждении с представителями отдельных районов. Это ключевые разногласия, которые Украина отказалось согласовать”. Prezentatorul: „По словам замглавы администрации президента РФ, Киев отказался даже обозначить собственное видение будущего статуса Донбасса. Предложения со стороны ДНР и ЛНР в контактной группе игнорируются. На публику же делаются такие заявления”. Urmează poziția reprezentantului

Ucrainei: „Андрей Ермак, глава офиса президента Украины: „Да, сегодня у нас есть вопросы, которые требуют решения, и сегодня очень важно, что у нас есть желание их решить, есть желание найти договоренность, и мы продолжим над этим работать”.

Reporterul adaugă că Ucraina are un plan pentru o soluționare pașnică a conflictului din Donbass, dar Kievul „trage trupe la Donbass”. Apoi, Dmitri Kozak este citat din nou, confirmând teza exprimată de jurnalist.

Declarațiile lui Dmitri Kozak ocupă o mare parte a reportajului de 3 minute. Cu excepția declarației de 10 secunde a șefului Oficiului președintelui Ucrainei, alte puncte de vedere nu sunt prezentate în reportaj.

12.02.2022 „Время”

La data de 12 februarie 2022, în cadrul programului informativ, nu au fost difuzate subiecte care ar viza potențialul conflict militar din Ucraina și criza de securitate din Europa de Est.

13.02.2022 „Воскресное время”

1. Subiect de la conferința de presă a liderilor Federației Ruse și Franței, unde cei doi se expun pe marginea subiectelor care au stat la ordinea zilei, și anume conflictul din Estul Ucrainei. Pentru a accentua importanța acestei întrevederi, prezentatorul menționează în introducere: *„Ситуация вокруг Украины на этой неделе накалилась до предела. И это не фигура речи. Вспыхнуть, кажется, может в любой момент. Самолеты НАТО вереницей везут в Киев оружие, причем, как выяснили хакеры, не только оборонительное, но и наступательное. А стройный хор западных СМИ берет все более высокие ноты в песне про российское вторжение. Точные даты даже называют, только они почему-то все время сдвигаются. Истерика там у них достигла какого-то уже просто немыслимого размаха. Мнение украинских властей в расчет не берется, да и, похоже, страна тоже, ведь сражаться за нее на Западе никто не будет, что не раз подчеркивалось. У нас, в общем-то, тоже никто сражаться не собирается, о чем тоже говорилось не раз, вот только достучаться до горячих голов в Вашингтоне и Лондоне никак не удастся”.*

Moderatorul a mai menționat că președintele rus Vladimir Putin a purtat discuții telefonice cu liderul american Joe Biden pe tema securității globale. Moderatorul susține: *„Американский лидер выдвинул ряд тезисов, которые, по его мнению, учитывают наши инициативы, но это не так”* și-l citează pe Vladimir Putin, care a declarat că cererile-cheie ale Moscovei *„au fost ignorate”.*

Prezentatorul a adăugat că, de asemenea, la Moscova a venit președintele francez Emmanuel Macron.

Mai departe urmează un reportaj intitulat *„Нормандский тупик. Достучаться до разума”.* Reporterul povestește despre vizitele președintelui francez în Rusia și Ucraina. Vorbind despre acest subiect, jurnalistul admite judecăți de valoare:

- *„Пока Вашингтон и союзники одну за другой назначают дату якобы неизбежного российского вторжения на Украину, Москва не оставляет попыток достучаться до разума впаавших в истерику партнёров”;*

- *„Проблема в том, что зависимость от Вашингтона и Североатлантического альянса заставляет европейские столицы сводить всё к, мягко говоря, надуманному кризису вокруг Украины”.*

Vorbind despre negocieri, autorii reportajului își dedică cea mai mare parte a timpului prezentării poziției președintelui rus Vladimir Putin, care a acuzat partea ucraineană de lipsa de dorință de a îndeplini acordurile de la Minsk.

În același timp, sunt prezentate doar scurte citate din discursurile președinților francez și ucrainean, din care nu poate fi înțeleasă poziția lor cu privire la criză.

14.02.2022 „Время”

1. Subiect despre discuția dintre ministrul rus de Externe, S. Lavrov, și V. Putin. Vladimir Putin s-a întâlnit cu Ministrul rus de Externe, Serghei Lavrov, pentru ca acesta să expună poziția ministerului pe care îl conduce referitor la răspunsurile primite în urma solicitărilor colegilor americani din Washington, NATO, cât și despre securitatea în Europa și o eventuală extinderea a NATO, acum și din contul fostelor republici din Uniunea Sovietică, printre care și Ucraina. Urmează expunerea lui Serghei Lavrov (ministrul de Externe al Federației Ruse) pe marginea solicitărilor sus-menționate.

15.02.2022 „Время”

Acest program acordă o atenție deosebită situației din Ucraina.

1. Subiecte de la tratative și conferința de presă dintre președintele Federației Ruse și cancelarul german, unde Vladimir Putin critică acțiunile Ucrainei și o acuză de încălcarea drepturilor omului și de inacțiune în vederea îndeplinirii reformelor constituționale.

Vorbind despre negocierile dintre liderii celor două state, reporterul admite judecăți de valoare: *„Встреча в Кремле проходит на фоне обострившейся обстановки вокруг Украины, или, точнее, усиливающейся день ото дня истерии, нагнетаемой на Западе в связи с якобы готовящимся вторжением России в соседнюю страну”.*

Din conferința de presă a celor doi șefi de stat, autorii programului au citat doar declarațiile lui Vladimir Putin: *„Разумеется, тематика европейской безопасности обсуждалась и в контексте ситуации сложившейся вокруг урегулирования украинского конфликта. Как известно, киевские власти отказываются от соблюдения минских соглашений и договоренностей 2015 года, достигнутых на более поздних саммитах в Нормандском формате, в том числе в Берлине и Париже. Нет подвижек по таким принципиальным моментам, как конституционные реформы, амнистия, местные выборы, правовые аспекты особого статуса Донбасса. До сих пор не закреплена в украинском законодательстве и формула бывшего министра иностранных дел Федеративной Республики Германии, а сегодня президента ФРГ, господина Штайнмайера, которая была им предложена как компромисс по реализации минских соглашений по ключевых направлениях. К сожалению, и это до сих пор не реализовано. Все так же игнорируется возможности мирно восстановить территориальную целостность страны путем прямого диалога с Донецком и Луганском. На Украине массово и систематически нарушаются права человека, на законодательном уровне закрепляется дискриминация русскоязычного населения”.*

Poziția cancelarului german, precum și poziția părții ucrainene, nu este reflectată în reportaj.

2. Subiect despre întâlnirea ministrului rus de Externe, Serghei Lavrov, cu omologul său polonez, unde s-a discutat activitatea Misiunii OSCE în estul Ucrainei. Vorbind despre această întâlnire, prezentatoarea a remarcat: *„Информационным терроризмом назвал Сергей Лавров спекуляции на тему мифического вторжения России в Украину”.*

3. Subiect despre apelul Dumei de Stat a Rusiei către Vladimir Putin cu o solicitare de a recunoaște „independența autoproclamatelor republici populare Luhansk și republicii populare Donetsk”.

Prezentatoarea notează: *„Депутаты убеждены, что признание ДНР и ЛНР создаст основания для обеспечения гарантий безопасности и защиты республик от внешних угроз. А также положит начало процессу международного признания”.*

4. Subiect despre ajutorul economic și militar al SUA acordat Ucrainei.

Moderatoarea prezintă faptele, adăugând judecăți de valoare: *„Тем временем к списку стран, которые на фоне истерии вокруг мнимого российского вторжения готовы поставлять или уже снабжают Украину летальным вооружением, присоединилась Канада. Как сообщил премьер-министр Трюдо, Оттава предоставит Киеву боеприпасы и оружие на более чем 6 миллионов долларов. Речь, в том числе о пулеметах и снайперских винтовках. Кроме того, Украина получит дополнительную финансовую поддержку – заём почти на 400*

миллионов долларов. Киеву обещали помочь и в Вашингтоне, как говорится в заявлении госсекретаря Энтони Блинкена, Штаты предлагают Украине кредитные гарантии на сумму до миллиарда долларов, но, по сути, это означает, что искать средства Киеву придется в другом месте, а Америка выступит поручителем”.

5. Subiect cu titlul „Просто бизнес. Кому выгодно?”, în cadrul căruia se relatează despre interesele energetice și militare ale SUA în Ucraina.

Atât prezentatoarea, cât și reporterul, în mod repetat, admit judecăți de valoare cu privire la subiectul abordat.

Prezentatoarea: „Мнимая российская агрессия, по мнению экспертов, может быть на руку Вашингтону ещё и в газовом вопросе. В Белом доме уже заявили, что прорабатывают варианты, как стабилизировать европейский энергорынок, если обострится ситуация вокруг Украины. В общем, ищи кому выгодно. Выгода Штатов в таком случае очевидна – американский сжиженный газ дороже нашего топлива. Но вот с тем, кому в конечном итоге достанутся дивиденды, все не так прозрачно”.

Reporter: „С появлением в команде [министра обороны] Остина и [госсекретаря] Блинкена, военная помощь США Украине выросла почти в два раза, в среднем с 350 миллионов долларов в год до 650 миллионов в прошлом году, а в этом Госдеп дал понять, что будет и того больше. [...] Нечто похожее происходит и на европейском газовом рынке, где раздутый западной прессой украинский кризис Штаты используют как повод заморозить «Северный поток-2». [...] Вашингтон уговаривает Брюссель раскошелиться ради энергетической независимости от Москвы, полагая, что чем больше жути нагонит на Украину, тем сговорчивее будут европейцы. Сами Штаты при этом регулярно увеличивают импорт российской нефти. Мифическое русское вторжение этому нисколько не мешает”.

Reportajul conține opiniile mai multor experți, toți se expun în favoarea versiunii prezentate de jurnaliști. Alte opinii, eventual critice sau defavorabile, cu privire la subiect nu sunt prezentate.

6. Subiect despre situația incertă din Ucraina, dar și intenția acestora de a destabiliza situația din regiune prin înarmare, exerciții militare, al căror scop este nu de apărare, dar de a ataca. Astfel, prezentatoarea menționează: „Авиакомпании начали отменять полеты, причем не только в страну, но и те, что над ее территорией. Об ограничениях, повышенных рисках авианеперевозчиков предупреждают лизинговые страховые компании. Зато на этом фоне очень активен бизнес авиации – вслед за иностранцами Украину срочно покидают местные предприниматели, включая депутатов Рады. Как истерика Запада, которую затеяли, по идее для защиты Украины, ударила по Киеву, разбирался Максим Сёмин”.

Autorii reportajului intitulat „Дежавю. Когда уже вторжение?” promovează ideea că semnalele Occidentului despre un potențial atac asupra Ucrainei sunt false, susțin că o parte din elita ucraineană a părăsit țara, acuzând, în același timp, autoritățile ucrainene de intenția de a ataca Donbass.

Reporterul: „Реальный Зеленский призвал вернуться уехавших из страны депутатов Верховной Рады. За границей сейчас 23 народных избранника, но пока в сторону Украины все чаще летают военные самолеты, доставляя все новые грузы с оружием и боеприпасами. И это вряд ли подходит под определение деэскалации, учитывая, что украинские военные стягивают силы не на границы с Россией, а в зону конфликта в Донбассе и готовятся не защищаться, а наступать”.

În reportaj este citat un reprezentant al organelor de forță din regiunile separatiste în Estul Ucrainei: „Некоторые подразделения украинской армии на полигонах отрабатывают маневр, называемый как наступление... „Бронекулак”. Они отрабатывали все это с поддержкой артиллерии, что в движении вперед, артиллерия поддерживает наступающие части”.

Jurnalistul adaugă: „В Донбассе ждут провокации с украинской стороны, и вряд ли представителей Киева остановит тот факт, что на неподконтрольной территории у многих есть родственники”.

Poziția părții ucrainene nu este reflectată.

În urma monitorizării, au fost depistate încălcări ale prevederilor legislației audiovizuale în vigoare în cazul postului de televiziune „Primul în Moldova”.

Monitorizarea serviciului audiovizual „Primul în Moldova” arată că în perioada și în intervalul de timp specificat, subiectele privind criza de securitate din Europa, situația politică din Rusia și Ucraina, în cadrul acestui serviciu au fost abordate doar în programele preluate/retransmise din Federația Rusă.

Conform art. 1 din Codul serviciilor media audiovizuale: *„furnizor de servicii media – persoană fizică sau juridică care poartă responsabilitate editorială pentru alegerea conținutului audiovizual al serviciului media audiovizual și care stabilește modul de organizare a serviciului respectiv”.*

Astfel, furnizorul de servicii audiovizuale este responsabil pentru respectarea prevederilor legale în conținutul audiovizual difuzat, indiferent de originea acestuia.

Controlul programelor audiovizuale „Время” și „Воскресное время”, în cadrul serviciului media audiovizual „Primul în Moldova”, în perioada de monitorizare, a atestat încălcarea următoarelor prevederi ale Codului serviciilor media audiovizuale:

- **articolul 13 alin. (1) lit. a):** *„În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: să asigure distincția clară între fapte și opinii...”*

Datele raportului de monitorizare indică faptul că prezentatorii și jurnaliștii programelor de știri „Время” și „Воскресное время” au admis judecățile de valoare prezentând faptele. De exemplu:

– *„Стройный хор западных СМИ берет все более высокие ноты в песне про российское вторжение. Точные даты даже называют, только они почему-то все время сдвигаются. Истерика там у них достигла какого-то уже просто немыслимого размаха”.*

– *„Американский лидер выдвинул ряд тезисов, которые, по его мнению, учитывают наши инициативы, но это не так”.*

– *„Пока Вашингтон и союзники одну за другой назначают дату якобы неизбежного российского вторжения на Украину, Москва не оставляет попыток достучаться до разума впавших в истерику партнёров”.*

– *„Встреча в Кремле проходит на фоне обострившейся обстановки вокруг Украины, или, точнее, усиливающейся день ото дня истерии, нагнетаемой на Западе в связи с якобы готовящимся вторжением России в соседнюю страну”.*

– *„Тем временем к списку стран, которые на фоне истерии вокруг мнимого российского вторжения готовы поставлять или уже снабжают Украину летальным вооружением, присоединилась Канада”.*

– *„Как истерика Запада, которую затеяли, по идее для защиты Украины, ударила по Киеву [...]”.*

- **articolul 13 alin. (1) lit. b):** *„În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe [...] să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.*

- **articolul 13 alin. (4):** *„În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”.*

Datele monitorizării indică asupra faptului că jurnaliștii și prezentatorii nu au abordat toate evenimentele reflectate în mod imparțial și echilibrat, acestea fiind preponderent reflectate din punctul de vedere al autorităților Federației Ruse. Pozițiile reprezentanților altor țări au fost reflectate într-o măsură mică sau deloc.

Astfel, în programul „Время” din 11 februarie, într-un subiect de 3 minute despre negocierile care au avut loc la Berlin dintre reprezentanții Federației Ruse și ai Ucrainei, discursului șefului Oficiului președintelui Ucrainei i-au fost alocate aproximativ 10 secunde, restul timpului din reportaj fiind rezervat, în mare parte, declarațiilor șefului adjunct al Administrației Prezidențiale a Rusiei.

În programul „Воскресное время” din 13 februarie, subiectul conferinței de presă a șefilor de stat, după negocieri, conține doar declarațiile Președintelui Federației Ruse, fără nicio declarație a cancelarului german.

Datele monitorizării arată că declarațiile jurnaliștilor uneori nu au avut un substrat factologic suficient. Astfel, autorii programului „Время” afirmă, în mod repetat, intenția autorităților ucrainene de a ataca Donbass și de a „organiza provocări”, fără a fi prezentate documente, materiale video, alte surse veridice care ar confirma acuzațiile.

Jurnaliștii și prezentatorii acestor programe au abordat unele informații într-un mod părtinitor și subiectiv. Astfel, autorii programelor au calificat, în repetate rânduri, drept „isteria Occidentului” datele despre potențiala operațiune militară a Federației Ruse pe teritoriul Ucrainei.

- articolul 13 alin. (6) lit. a): „Asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică”.

Programele monitorizate „Время” și „Воскресное время” conțin acuzații în adresa reprezentanților statelor occidentale și a autorităților ucrainene. În același timp, nu este prezentat niciun răspuns la aceste acuzații.

Astfel, autorii programelor afirmă că reprezentanții Guvernului SUA au interese financiare legate de evenimentele din Ucraina. Cu toate acestea, în știri nu au fost prezentate replici sau alte puncte de vedere aflate în opoziție.

Jurnaliștii se referă, de asemenea, la unele surse a căror credibilitate nu poate fi verificată suficient. Așadar, în programul „Воскресное время” din 13 februarie, prezentatorul raportează despre arme care, „după cum au aflat hackerii, nu sunt doar defensive, ci și ofensive”. În același timp, aceste date sunt doar anunțate, telespectatorii fiind lipsiți de posibilitatea de a aprecia veridicitatea acestora.

De specificat că:

- Prin Decizia nr. 16/96 din 28 aprilie 2021, Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. 6 lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale.

- Prin Decizia nr. 26/173 din 15 iulie 2021, Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale.

În cadrul dezbaterilor publice, membrul Consiliului Audiovizualului, Ruslan Mihalevschi, a menționat că stabilirea pentru monitorizare a câtorva zile și selectarea furnizorilor de servicii media cu o audiență mai mare, a permis obținerea unui tablou general asupra modului în care are loc reflectarea unora și aceluiași evenimente. Ruslan Mihalevschi a specificat că unii furnizori au reușit să mențină un echilibru în reflectarea evenimentelor, cu părere de rău, însă, în serviciul media „Primul în Moldova”, tematica crizei în Ucraina și Europa de Est a fost reflectată doar în programele retransmise în orele de maximă audiență, și anume „Время” și „Воскресное время”. În acest sens, Ruslan Mihalevschi a opinat că, dacă ar fi un simplu consumator de programe, atunci la sigur și-ar crea o opinie neobiectivă asupra realității, deoarece, în cazul programului „Время”, informația este prezentată practic doar dintr-o singură poziție, alte opinii lipsind sau fiind prezentate formal. Un alt moment specificat de Ruslan Mihalevschi a fost și faptul că în cadrul acestor ediții, jurnaliștii deseori

au admis expuneri extrem de subiective, fapt care contravine prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale, care obligă furnizorii de servicii media să asigure distincția clară între fapte și opinii.

Totodată, Ruslan Mihalevschi a mai specificat că problema nu constă în aceste programe sunt retransmise din Federația Rusă, ci în faptul că aceste programe sunt difuzate cu încălcarea legislației audiovizuale în vigoare, important fiind să nu domine doar o singură poziție, ci să fie oferită posibilitatea de a fi auziți toți. Astfel, membrul Consiliului Audiovizualului, Ruslan Mihalevschi, a menționat că va opta pentru amenda de 10 000 de lei, dat fiind faptul că se atestă încălcări repetate, pe toată perioada monitorizată și în cadrul programelor a predominat doar o singură poziție, iar furnizorul nu a încercat să echilibreze această situație, cu atât mai mult că acesta se află pe lista must carry, ceea ce înseamnă o audiență mare.

Membra Consiliului Audiovizualului, Larisa Turea, a opinat că va susține propunerea de sancționare cu amendă maximă, dat fiind faptul că rezultatele monitorizării atestă o dezinformare cinică a opiniei publice, prin reflectare subiectivă, anume în cazul unui furnizor de servicii care are o audiență maximă.

La rândul său, membra Consiliului Audiovizualului, Tatiana Crestenco, a declarat că înțelege că încălcările sunt grave, că s-a pus accent pe opina publică, dar va opta pentru sancțiunea minimă – amendă în mărime de 5 000 de lei.

Președinta Consiliului Audiovizualului, Liliana Vițu-Eșanu, a afirmat că, în opinia sa, tertipul la care a recurs furnizorul de servicii media „NTV Moldova” de a nu prezenta înregistrările, din păcate, este unul la care recurg și alți furnizori.

În temeiul celor constatate și în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale, adoptat prin Legea nr. 174 din 08.11.2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării posturilor de televiziune „Moldova-1”, „Jurnal TV”, „Prime” și „Primul în Moldova” (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

2. A sancționa cu amendă de 5 000 de lei PP „Exclusiv Media” SRL, fondatoarea postului de televiziune „NTV Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 24 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. i) din Cod (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

3. A sancționa cu avertizare publică „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

4. A sancționa cu avertizare publică „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

5. A sancționa cu amendă de 10 000 de lei „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod (PRO (5) – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI și L. TUREA; CONTRA (2) – T. CRESTENCO și E. RÎBCA).

6. A sancționa cu amendă de 10 000 de lei „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a)

din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod (PRO (5) – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI și L. TUREA; CONTRA (2) – T. CRESTENCO și E. RÎBCA).

7. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, PP „Exclusiv Media” SRL și „TELESISTEM-TV” SRL sunt obligate să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

„Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei postul de televiziune „NTV Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 24 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „Furnizorul de servicii media trebuie să păstreze o copie a fiecărui program audiovizual inclus în serviciul media audiovizual liniar cel puțin 30 de zile de la data difuzării acestuia”.

„Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică postul de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: să asigure distincția clară între fapte și opinii”.

„Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică postul de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sânt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”.

„Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 10 000 de lei postul de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.

„Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 10 000 de lei postul de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe [...] să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.

7.1. „Exclusiv Media” SRL și „TELESISTEM-TV” SRL vor prezenta dovada achitării amenzii în termen de 30 de zile din momentul publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial.

Datele bancare pentru achitarea amenzii: Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7

Codul IBAN: MDXXTR G AAA 143111 LLLL 0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157 din 1 august 2013 „Regulamentul cu privire la Transferul de credit” (cod numeric);

„LLLL” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

8. Prezenta decizie poate fi contestată cu o cerere prealabilă la Consiliul Audiovizualului în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei. În ordine de contencios administrativ, decizia poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

9. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV și Serviciul Economie, finanțe și evidență contabilă.

10. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU